

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej decyzję nr 1719/2006/WE ustanawiającą program „Młodzież w działaniu” na lata 2007–2013

COM(2008) 56 wersja ostateczna — 2008/0023 (COD)

(2008/C 224/25)

Dnia 6 marca 2008 r. Rada, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej decyzję nr 1719/2006/WE ustanawiającą program „Młodzież w działaniu” na lata 2007–2013

Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 7 maja 2008 r. Sprawozdawcą był Tomasz CZAJKOWSKI.

Na 445. sesji plenarnej w dniach 28 i 29 maja 2008 r. (posiedzenie z 29 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 78 głosami — nikt nie był przeciw, 1 osoba wstrzymała się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko EKES-u

1.1 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż Komisja wyszła z inicjatywą zmian zarówno w procedurze przyznawania dotacji dla projektów, jak i procedurze zarządzania w programie „Młodzież w Działaniu”. Zmiana ta ma doprowadzić do szybszego rozdziału funduszy między wnioskodawców programu.

1.2 Komitet popiera odejście od pierwotnej procedury, gdyż wydłużenie czasu decyzji, długotrwały proces oceny projektów oraz weryfikacja danych przez komitet programowy i agencje krajowe powodują w najlepszym przypadku opóźnienia, a w najgorszym — ogromne kłopoty finansowe bądź unicestwienie części organizacji wnioskodawców, bądź też niewykorzystanie środków.

2. Wprowadzenie

2.1 Program „Młodzież w Działaniu”, zaplanowany na lata 2007-2013 i przyjęty decyzją nr 1719/2006/WE przez Parlament Europejski i Radę, to program Unii Europejskiej dotyczący kształcenia pozaformalnego. Jest skierowany głównie do tych, dla których edukacja pozaformalna to jedyna szansa indywidualnego rozwoju oraz zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych we współczesnym świecie.

2.2 Nadrzędnymi celami programu jest przezwyciężanie barier, uprzedzeń i stereotypów wśród młodych ludzi, wpieranie ich mobilności oraz promowanie aktywności obywatelskiej rozumianej jako forma dynamicznej nauki. Program dofinansowuje przedsięwzięcia, które mają pomóc młodym ludziom w rozwoju osobowości, pobudza do działania na rzecz społeczności lokalnej, służy tolerancji i zachęca do podejmowania różnorodnych działań promujących ideę zjednoczonej Europy.

2.3 Ostateczną odpowiedzialność za sprawne funkcjonowanie programu „Młodzież w Działaniu” ponosi Komisja Europejska. Komisja na bieżąco zarządza budżetem oraz określa priorytety, cele i kryteria programu. Ponadto ukierunkowuje i

monitoruje całościową realizację programu, działania stanowiące kontynuację projektów i ewaluację programu na poziomie europejskim.

2.4 Do zadań Komisji Europejskiej należy również całościowe nadzorowanie i koordynowanie działalności krajowych agencji — biur, które zostały wyznaczone i utworzone przez władze odpowiedzialne za sprawy młodzieży w każdym kraju uczestniczącym w programie. Komisja Europejska ściśle współpracuje z krajowymi agencjami i sprawuje kontrolę nad ich działalnością.

2.5 Państwa członkowskie UE, jak również pozostałe kraje objęte programem, współuczestniczą w zarządzaniu programem „Młodzież w Działaniu”, w szczególności za pośrednictwem komitetu programowego, do którego mianują swych przedstawicieli. Władze w tych krajach wyznaczają również krajowe agencje i monitorują ich działalność, wykonując to ostatnie zadanie wspólnie z Komisją Europejską.

2.6 Program „Młodzież w Działaniu” jest realizowany głównie w sposób zdecentralizowany, aby jak najściślej współpracować z beneficjentami i dostosować się do specyfiki różnorodnych systemów i warunków, w jakich funkcjonuje młodzież w poszczególnych krajach. W każdym kraju objętym programem wyznaczono krajową agencję. Krajowe agencje zajmują się promowaniem i realizacją programu na poziomie krajowym i działają jako łącznik pomiędzy Komisją Europejską, organizatorami projektów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym a samą młodzieżą.

2.7 Organizatorzy projektów, którzy chcą skorzystać z dotacji, muszą postępować zgodnie z procedurą zaproszenia do składania wniosków, ustaloną i ogłoszoną przez agencje krajowe. W późniejszym etapie Komisja podejmuje decyzje o wyborze wniosków o przyznanie dotacji. Wnioski te, jako środek wykonawczy programu, podlegają szczególnej procedurze na szczeblu międzyinstytucjonalnym.

2.8 Rada w przyjmowanych przez siebie aktach przyznaje Komisji uprawnienia do wykonywania norm, które Rada ustanawia, a ich wykonanie może uzależnić od pewnych warunków, które są określane jako procedura komitetowa. Ma ona formę obowiązkowych konsultacji komitetu w sprawie określonych aktów podstawowym środków wykonawczych. Zanim te konsultacje dojdą do skutku, Komisja już formalnie dysponuje środkami przewidzianymi na te projekty. Komitet oceniający projekty składa się z przedstawicieli państw członkowskich, a przewodniczy mu przedstawiciel Komisji.

2.9 Istnieją różne typy procedury komitetowej, a akt podstawowy, który przyznaje Komisji kompetencje wykonawcze, może przewidywać stosowanie tych różnych procedur we wdrażaniu środków wykonawczych.

3. Wnioski — w obliczu nowej sytuacji

3.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż Komisja wyszła z inicjatywą zmian zarówno w procedurze przyznawania dotacji dla projektów, jak i w procedurze zarządzania. Uprawnienia Parlamentu Europejskiego dotyczące prawa kontroli nad wdrażaniem aktów prawnych przyjętych w drodze współdecyzji, pozwalające na ewentualne podważenie środków przewidzianych przez Komisję, są elementem łączącym zarówno odpowiedzialność za projekty, jak i swoistym bezpiecznikiem w zakresie współdecyzji.

3.2 PE ma miesiąc na przeanalizowanie proponowanych środków przed formalnym podjęciem przez Komisję decyzji, które z kolei są przyjmowane przez Komisję zgodnie z procedurami przewidzianymi w decyzji Rady.

3.3 Obecnie procedura zarządzania stosowana w programie „Młodzież w działaniu” na lata 2007-2013 odnosi się do wszystkich decyzji zarówno dotyczących dotacji o znacznej kwocie bądź projektów wrażliwych politycznie lub dotacji przekraczających kwotę 1 mln EUR, jak również mniejszych projektów.

3.4 Komisja proponuje, aby decyzje dotyczące mniejszych projektów, poniżej 1 mln EUR, nie podlegały procedurze komitetowej. W zamian Komisja zobowiązała się informować komitet programowy oraz PE o wszelkich decyzjach w sprawach wyboru, które nie zostały poddane procedurze zarządzania. EKES w pełni popiera tę deklarację skierowaną do Rady i PE.

3.5 Komitet popiera odejście od tej procedury w przypadku mniejszych projektów, gdyż wydłużenie czasu decyzji, długotrwały proces oceny projektów oraz weryfikacja danych przez komitet programowy i agencje krajowe powodują w najlepszym przypadku opóźnienia, a w najgorszym — ogromne kłopoty finansowe bądź unicestwienie części organizacji wnioskodawców, bądź też niewykorzystanie środków.

3.6 Komitet po zapoznaniu się z danymi statystycznymi udostępnionymi przez poszczególne agencje krajowe zauważa, że znaczna większość wnioskodawców to małe organizacje, stowarzyszenia, fundacje, dla których cała procedura i oczekiwanie na wynik jest na tyle kosztowny i czasochłonny, że w dłuższym okresie doszłoby do zmniejszenia się zainteresowania programem. Koszty administracyjne wynikające z obsługi programu mogłyby negatywnie wpłynąć na budżet tego programu w przyszłości.

3.7 EKES wyraża swoje zadowolenie z argumentacji Komisji trafnie oceniającej procedurę konsultacji w tym kontekście. Realizacja projektów odbywa się zazwyczaj w bardzo krótkich okresach od złożenia projektu, więc proces konsultacji trwający min. 2–3 miesiące może zagrażać realizacji wielu projektów, co ujemnie wpływa na skuteczność programu jako całości.

3.8 EKES wyraża swoje zadowolenie również dlatego, że komitet programowy zgodził się na zmianę swojego regulaminu wewnętrznego, aby skrócić czas potrzebny na konsultacje decyzji w sprawie wyboru, poddanych procedurze konsultacji. Dysponuje on od tej pory procedurą pisemną i 5 dniami, aby się wypowiedzieć na temat decyzji w sprawie wyboru, przedłożonych mu do zaopiniowania. Również PE przyjął tymczasowe rozwiązanie, skracając termin prawa kontroli podczas ostatniego okresu letniego z jednego miesiąca do 5 dni. Rozwiązania te umożliwiły Komisji przyspieszenie prac nad przyjęciem projektów do realizacji, ale są traktowane jako doraźne.

3.9 Wobec powyższych argumentów obecna procedura konsultacyjna powinna być zniesiona i zastąpiona — zgodnie ze wspomnianą przez komitet deklaracją Komisji — procedurą natchmiastowego informowania komitetu programowego i PE o każdej decyzji w sprawie wyboru podejmowanego przez Komisję.

Bruksela, 29 maja 2008 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS